

ingediend op **953** (2021-2022) – Nr. 3
13 december 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door Cathy Coudyser en Katia Segers

over het ontwerp van decreet

houdende de ondersteuning
van cultureelerfgoedwerking

Documenten in het dossier:

- 953** (2021-2022) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Verslag van de hoorzitting

Samenstelling van de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media:

Voorzitter: Elisabeth Meuleman.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Marius Meremans, Freya Perdaens, Wilfried Vandaele, Manuela Van Werde;

Filip Brusselmans, Johan Deckmyn, Klaas Sloomans;

Karin Brouwers, Orry Van de Wauwer;

Steven Coenegrachts, Stephanie D'Hose;

Elisabeth Meuleman, Jeremie Vaneeckhout;

Hannes Anaf.

Plaatsvervangers:

Andries Gryffroy, Kathleen Kerkels, Philippe Muylers, Kris Van Dijck, Karl Vanlouwe;

Immanuel De Reuse, Jan Laeremans, Ilse Malfroot;

Maike De Rudder, Tinne Rombouts;

Els Ampe, Bart Tommelein;

Björn Rzoska, Tine Van den Brande;

Katia Segers.

Toegevoegde leden:

Tom De Meester.

INHOUD

I.	Algemene bespreking	4
1.	Toelichting	4
1.1.	Situering	4
1.2.	Wijzigingen	5
1.3.	Dankwoord	7
2.	Bespreking in de commissie	7
2.1.	Cathy Coudyser	7
2.2.	Filip Brusselmans	8
2.3.	Stephanie D'Hose	9
2.4.	Karin Brouwers	10
2.5.	Orry Van de Wauwer	12
2.6.	Björn Rzoska	13
2.7.	Minister-president Jan Jambon	13
2.8.	Aanvullende vragen en antwoorden	16
II.	Artikelsgewijze bespreking en stemming	18
III.	Eindstemming	18
	Gebruikte afkortingen	19

Op donderdag 21 oktober en donderdag 9 december 2021 behandelde de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media het ontwerp van decreet houdende de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking.

Op donderdag 21 oktober lichtte Jan Jambon, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management, het ontwerp van decreet toe.

Op donderdag 28 oktober hield de commissie een hoorzitting over het ontwerp van decreet. Hierover is een afzonderlijk commissieverslag uitgebracht (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 953/2).

Op donderdag 9 december besprak de commissie het ontwerp van decreet met de minister-president en stemde ze erover.

(De commissievergadering van 9 december werd als videoconferentie georganiseerd.)

I. Algemene bespreking

1. Toelichting

1.1. Situering

Minister-president *Jan Jambon* start met een korte introductie bij het huidige Cultureelerfgoeddecreet, waarvan het voorliggende ontwerp van decreet de principes behoudt. Het decreet regelt de erkenning en subsidiëring van organisaties die aan erfgoedwerking doen. Het is gericht op organisaties die professioneel met cultureel erfgoed begaan zijn. Het ondersteunt initiatieven op bovenlokaal, landelijk of internationaal niveau.

De minister-president somt de voornaamste instrumenten van het decreet op. Ten eerste kunnen collectiebeherende organisaties, zoals musea, archieven of erfgoedbibliotheken, een erkenning aanvragen. Het behalen van een erkenning betekent dat de organisatie aan bepaalde minimumstandaarden voldoet. Ten tweede voorziet het decreet in werkingssubsidies voor organisaties die als kerntaak aan cultureelerfgoedwerking doen. Werkingssubsidies zijn er enerzijds voor erkende collectiebeherende organisaties en anderzijds voor dienstverlenende organisaties. Deze laatste beheren zelf geen collectie maar ondersteunen andere actoren in de zorg voor en omgang met hun erfgoed. Naast werkingssubsidies voorziet het decreet ook in projectsubsidies ter ondersteuning van tijdelijke initiatieven. Dit is mogelijk voor projecten op internationaal en landelijk niveau.

Vanwaar dit ontwerp van decreet? De minister-president verklaart dat de Vlaamse Regering, zoals aangekondigd in haar regeerakkoord, het culturele erfgoed als een prioriteit beschouwt. De financiële inhaalbeweging die de vorige legislatuur is gerealiseerd, wil ze nog versterken. Dat wil de regering doen binnen een optimaal wettelijk kader, dat mogelijkheden biedt voor de sector. In zijn beleidsnota Cultuur 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 123/1) kondigt de minister-president daarom aan dat hij het Cultureelerfgoeddecreet wil optimaliseren, op basis van de uitgevoerde evaluatie van het huidige decreet.

Tegelijk wil de regering de verschillende cultuurdecreten beter op elkaar afstemmen en de planlast verminderen. De administratie heeft een lopend traject met betrekking tot de zogenaamde herijking van de cultuurdecreten, om de decreten waar mogelijk op elkaar af te stemmen, maar tegelijk voldoende ruimte te laten voor de inhoudelijke verschillen die eigen zijn aan de sectoren.

Met het oog op de optimalisatie van het Cultureelerfgoeddecreet zelf is de brede sector op verschillende momenten geconsulteerd over de keuze van de punten waar het decreet concreet wordt aangepast. Ook de SARC heeft een formeel advies uitgebracht.

1.2. Wijzigingen

De minister-president herinnert de commissie eraan dat de Vlaamse overheid voor een aantal cultureelerfgoedorganisaties de inrichtende macht is. Dit zijn de zogenaamde eigen instellingen. Het gaat bijvoorbeeld om grote musea als het M HKA of het KMSKA, maar ook kleinere zoals het Kasteel van Gaasbeek. Het huidige decreet benadert de eigen instellingen op dezelfde manier als organisaties waarmee de Vlaamse overheid geen dergelijke band heeft. Uit de evaluatie blijkt dat dit niet wenselijk is: voor de eigen instellingen is er nood aan maatwerk en moet Vlaanderen korter op de bal kunnen spelen. De verbouwing en heropening van het KMSKA is daarvan een voorbeeld. Een dergelijk traject is moeilijk te vatten in een vijfjarige subsidieaanvraag. De praktijk heeft dit ook duidelijk aangetoond, merkt de minister-president op. Een inrichtende macht moet snel kunnen inspelen op problemen en opportuniteiten die zich voordoen.

Daarom bepaalt het ontwerp van decreet dat er een methodiek op maat zal worden ontwikkeld voor de eigen instellingen. Tegelijk wil de regering de band tussen de eigen instellingen en de rest van de sector behouden, zoals de sector zelf ook vraagt. Daaraan wil ze tegemoetkomen door de eigen instellingen inhoudelijk te toetsen aan dezelfde criteria, en daarvoor dezelfde commissies in te schakelen.

Naast de eigen instellingen van de Vlaamse overheid zijn er 'cultureelerfgoedinstellingen'. Het gaat om grote collectiebeherende organisaties met een internationale werking. Momenteel zijn enkel het KMSKA en het M HKA aangeduid als cultureelerfgoedinstelling, maar het decreet maakt ook voor andere organisaties deze aanduiding mogelijk. Die mogelijkheid bestond al tijdens de vorige erfgoedronde, maar toen heeft de Vlaamse Regering uiteindelijk beslist om geen bijkomende instellingen aan te duiden. Uit de evaluatie is gebleken dat de procedure voor die aanduiding te zwaar was. Daarom introduceert het ontwerp van decreet een andere procedure, geënt op de procedure in het Kunstendecreet. Er gebeurt eerst een voorselectie. Na de selectie kan een organisatie een aanvraag indienen en zal een internationale commissie de criteria toetsen. Op basis van het advies van de internationale commissie beslist de Vlaamse Regering dan over de aanduiding. Deze beslissing wordt genomen vóór de structurele ronde.

Van belang voor de aanduiding van de cultureelerfgoedinstellingen is ook de visie van de Vlaamse overheid op het instrument. Ze gaat met deze instellingen een langetermijnengagement aan, en hoort dus goed na te denken over welke instellingen ze kiest, en hoeveel het er zullen zijn. Dit verklaart waarom er gewerkt wordt met een selectie, verduidelijkt de minister-president.

Het Cultureelerfgoeddecreet werkt volgens een systeem van indeling, waarbij collectiebeherende organisaties ingedeeld worden bij het bovenlokale of het landelijke niveau. Het huidige decreet legt op dat deze indeling om de vijf jaar herbevestigd wordt. Uit de evaluatie blijkt dat dit omslachtig is en weinig meerwaarde biedt, deelt de minister-president mee. De meeste organisaties behouden gewoon hun indeling. Het ontwerp van decreet strekt tot een vereenvoudiging. Het geeft aan de indeling een onbepaalde duur mee, en voorziet in een systeem waarbij de indeling gewijzigd kan worden op basis van een evaluatie. Ook een nieuwe of hogere indeling aanvragen blijft uiteraard mogelijk.

Het huidige Cultureelerfgoeddecreet voorziet voor regionaal ingedeelde organisaties in subsidieplafonds: 200.000 euro voor musea en 75.000 euro voor archieven

en erfgoedbibliotheken. De evaluatie heeft uitgewezen dat deze plafonds een belemmering vormen voor de overlevingskansen of doorgroeimogelijkheden van sommige organisaties. Vooral bij organisaties waar er tewerkstellingssubsidies zijn samengevoegd met de werkingssubsidie, vormt dit een probleem. Daarom zijn in het voorliggende ontwerp van decreet de subsidieplafonds verdwenen.

De minister-president gaat vervolgens in op artikel 48 van het huidige Cultureelerfgoeddecreet, dat organisaties zonder een afzonderlijke cultureelerfgoedwerking uitsluit van werkingssubsidies. Erfgoedwerkingen die afhangen van een bredere kerntaak, zoals stadsarchieven of universiteitsbibliotheken, komen hierdoor niet in aanmerking voor werkingssubsidies. In het voorliggende ontwerp van decreet vervalt deze voorwaarde. Het houdt wel vast aan het principe dat de kerntaak waaronder een organisatie valt, in hoofdzaak haar verantwoordelijkheid blijft. Voor universiteitsbibliotheken is dit bijvoorbeeld de kerntaak onderwijs, voor stadsarchieven de archiefwerking van de stad. Daarom heeft het ontwerp van decreet de extra bepaling meegekregen dat de werkingssubsidie aanvullend is. Deze aanpassing biedt extra mogelijkheden voor de ondersteuning van academisch erfgoed. In zijn strategische visienota Cultureel Erfgoed (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 714/1) heeft de minister-president aangegeven dat hij daarop wil inzetten. Daarover heeft ook overleg plaatsgevonden met de VLIR.

Wat de cultureelerfgoedtijdschriften betreft, bestond bij de totstandkoming van het decreet van 2017 een intentie om een geïntegreerd tijdschriftenbeleid te ontwikkelen. Daardoor zijn de cultureelerfgoedtijdschriften niet in het decreet opgenomen. Intussen is er echter beslist dat er geen geïntegreerd tijdschriftenbeleid komt. De Vlaamse overheid blijft tijdschriften sectoraal benaderen. Daarom bevat dit ontwerp van decreet nu wel weer werkingssubsidies voor erfgoedtijdschriften.

Een opdracht van het steunpunt behelst het ondersteunen van de sector bij de opmaak van aanvragen. Uit de evaluatie blijkt echter dat het moeilijk is om tegelijk de eigen aanvraag op te stellen en de sector daarin te ondersteunen. Vandaar dat het voorliggende ontwerp van decreet bepaalt dat de aanvraag van het steunpunt één jaar voor de rest van de sector wordt behandeld.

Een volgende wijziging gaat over de projectsubsidies, vervolgt de minister-president. Bij de evaluatie zijn lacunes op het vlak van de bovenlokale projectwerking aan het licht gekomen. Na de afslanking van de provincies was het de bedoeling dat bovenlokale projecten terechtkonden in het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking. Dat transversale decreet gaat echter uit van een kruisbestuiving tussen verschillende disciplines en sluit daardoor pure erfgoedprojecten uit.

Daarom komt er voor bovenlokale erfgoedprojecten een mogelijkheid in het Cultureelerfgoeddecreet. Een beperkte groep professionele spelers kan hierop een beroep doen: erkende collectiebeherende organisaties die geen werkingssubsidie ontvangen, regionaal ingedeelde collectiebeherende organisaties en erfgoedcellen. Zoals de minister-president heeft aangegeven in zijn inleiding, blijft het Cultureelerfgoeddecreet dus gericht op professionelen. Evenmin is het de bedoeling dat landelijke organisaties subsidies zullen vragen voor bovenlokale projecten. Afstemming met het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking is ter zake belangrijk. De Vlaamse overheid streeft naar een complementair instrumentarium. Bovenlokale erfgoedprojecten kunnen daarom enkel aankloppen bij het Cultureelerfgoeddecreet indien ze niet terechtkunnen bij het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking.

Een laatste wijziging behelst de optimalisering van voorwaarden en criteria. Bepaalde criteria zijn geherformuleerd, zodat ze elkaar niet meer overlappen. Met het traject rond de herijking van de decreten is de formulering waar relevant ook afgestemd met de andere decreten. Sinds 2020 is de Code Goed Bestuur in de

culturele sector vernieuwd. Die nieuwe bestuurscode krijgt nu een plaats in de regelgeving.

Heel wat aspecten betreffende de voorwaarden, criteria en procedure zullen verder aan bod komen in het uitvoeringsbesluit, kondigt de minister-president aan.

1.3. Dankwoord

Tot slot van zijn toelichting vat de minister-president samen dat hij met de voorgestelde wijzigingen vooral de verdere ontwikkeling van het cultureelerfgoedland-schap in Vlaanderen wil stimuleren en versterken. Hij is de cultureelerfgoedsector dankbaar voor zijn constructieve betrokkenheid doorheen het traject. Hij dankt ook het Departement CJM om alles in goede banen te leiden.

2. Bespreking in de commissie

2.1. Cathy Coudyser

Cathy Coudyser analyseert het voorliggende ontwerp van decreet als een optimalisatie van het huidige Erfgoeddecreet, met beperkte wijzigingen. Het huidige decreet is het gevolg van een grondige hervorming in 2017. Een evaluatie heeft intussen de robuustheid ervan aangetoond.

Het ontwerp van decreet strekt ten eerste tot een verbetering van processen, voorwaarden en criteria. De uitvoeringsbesluiten zullen hieraan verder gevolg geven. De Vlaamse Regering is de verschillende cultuurdecreten op elkaar aan het afstemmen. Zo is het herijkingsproject nog aan de gang. Een voorbeeld is het consequente gebruik van de term 'bovenlokaal' voor alles wat het lokale niveau overstijgt met betrekking tot erfgoedwerking. Op de hoorzitting van 28 oktober 2021 heeft Cathy Coudyser zowel de SARC als OCE een verheldering horen vragen van bovenlokaal of regionaal belang. Zelf gaat ze ervan uit dat die wijziging enkel is ingegeven door de herijking.

Een ander streven van het ontwerp van decreet is planlastvermindering. Zodra een cultureelerfgoedinstelling als landelijk of regionaal wordt gecategoriseerd, blijft ze die indeling behouden doorheen de verschillende structurele werkingsrondes. Uiteraard wordt dit dan aan een evaluatie gekoppeld. De indeling blijft dezelfde tenzij de aanvrager een nieuwe indeling ambieert of tenzij uit de evaluatie blijkt dat de instelling niet meer voldoet aan de criteria van die categorie. In dat geval is de Vlaamse Regering aan zet om hierin verandering te brengen.

Tot slot wijst Cathy Coudyser op een aantal kleine inhoudelijke aanpassingen die het ontwerp van decreet voorstelt. De hervorming is tot stand gekomen in een participatief traject met de erfgoedsector. De sector heeft zijn tevredenheid uitgedrukt over de decretale rust, die het mogelijk zal maken om voort te werken aan de realisatie van de ambities uit de vorige periode.

De spreker overloopt de belangrijkste wijzigingen. De erfgoedinstellingen waarvan de Vlaamse Regering zelf de inrichtende macht is, krijgen een meerjarig perspectief. De band van de instelling met de Vlaamse overheid, maar ook met de andere erfgoedinstellingen, blijft behouden. Deze erfgoedinstellingen krijgen geen werkingssubsidie meer op basis van het Erfgoeddecreet, maar hun toelage wordt ingebed in de bestaande instrumenten en regelgeving.

Er komt een wijziging aan de procedure tot aanduiding van cultureelerfgoedinstellingen. De Vlaamse Regering maakt zelf een selectie van instellingen die een aanvraag mogen indienen. Een internationale jury zal een oordeel vellen en een advies geven. Op basis daarvan komt dan de beslissing over de titel 'cultureelerfgoedinstelling'.

Cathy Coudyser benadrukt dat de Vlaamse instellingen daarvoor in de vijf functies moeten excelleren, maar ook in hun financiële en dagelijkse beleid. Ze moeten een collectie hebben, en tegelijk een werking op internationaal niveau uitbouwen. Deze vuurtorens nemen in het veld een trekkersrol op met betrekking tot de prioriteiten van de Vlaamse Regering voor het Vlaamse culturele erfgoed. Het gaat om de 'crème de la crème' van een heel divers erfgoedveld. Daarom kan de selectie het best beperkt worden gehouden.

Er is wel degelijk een verschil tussen een cultureelerfgoedinstelling met de Vlaamse Regering als inrichtende macht, en de houders van de titel 'cultureelerfgoedinstelling'. Insiders zijn er vertrouwd mee, maar voor de buitenwereld kan dit verwarrend overkomen. Misschien heeft de minister-president wel een creatieve oplossing voor deze naamkwestie, polst het commissielid.

Een andere belangrijke wijziging is dat ook de stadsarchieven en de universiteitsbibliotheken, organisaties waar de cultureelerfgoedwerking eigenlijk een onderdeel uitmaakt van een bredere kerntaak, in aanmerking zullen komen voor een aanvullende werkingssubsidie voor hun specifieke erfgoedwerking.

De cultureelerfgoedtijdschriften komen opnieuw onder het decreet terecht en krijgen de kans op structurele ondersteuning. Tijdens de hoorzitting kwam de vraag wat er zal gebeuren met tijdschriften met een bovenlokale uitstraling. Hoe groot is dat aanbod, peilt Cathy Coudyser. Kunnen ook die tijdschriften worden ondersteund?

Het steunpunt FARO zal zijn beleidsperiode al een jaar voor de structurele ronde van de werkingssubsidies starten. Daarin ziet Cathy Coudyser een mooie verbetering, aangezien FARO daardoor de sector optimaal kan ondersteunen in het jaar waarin deze zich voorbereidt op aanvraagdossiers voor werkingssubsidies.

De projectsubsidies worden verbreed in de zin dat de bovenlokale cultureelerfgoedprojecten die niet terechtkunnen in het Bovenlokaal Cultuurdecreet, bijvoorbeeld omdat ze niet transversaal zijn, projectsubsidies uit het Cultureelerfgoeddecreet kunnen krijgen.

Het ontwerp van decreet bevat dus verbeteringen die worden gedragen door de sector, concludeert Cathy Coudyser. Ze vindt het een goede zaak dat er in 2022 meer middelen worden ingezet voor de cultureelerfgoedsector, zoals besproken naar aanleiding van de BO 2022. Men moet wel voor evenwichten zorgen in de bijkomende middeleninzet, opdat alle erfgoedwerkingen in staat zijn om hun werking voort te zetten, te optimaliseren, van nieuwe accenten te voorzien en er ruimte in te laten voor experiment en vernieuwing.

Cathy Coudyser heeft er alle vertrouwen in dat het participatieve traject dat heeft geleid tot dit ontwerp van decreet, wordt voortgezet in de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten.

2.2. Filip Brusselmans

Filip Brusselmans staat positief tegenover de vuistregels van het voorliggende ontwerp van decreet: een vermindering van de planlasten, een vereenvoudiging van de regelgeving en meer armslag voor de instellingen en organisaties. Het Vlaams Belang staat ten volle achter deze principes. Ook tegen het participatieve traject valt weinig in te brengen.

Bij sommige aanpassingen heeft het commissielid wel vragen. Het ontwerp van decreet streeft voor de eigen instellingen naar een betere afstemming op hun noden, op basis van een afzonderlijke ondersteuningsmethodiek. Dit lovenswaardige initiatief komt niets te vroeg, maar moet dan op een duidelijke en coherente manier

uitvoering krijgen. De spelregels voor de eigen instellingen moeten in overeenstemming zijn en blijven met die voor de andere cultuurorganisaties met structurele werkingssubsidies. De formulering 'afzonderlijke ondersteuningsmethodiek' maant Filip Brusselmans aan tot waakzaamheid.

Het ontwerp van decreet ikt de procedure voor de aanduiding van de cultureelerfgoedinstelling op die van de kunstinstellingen, wat neerkomt op een voorafgaande selectie van organisaties die in aanmerking komen voor een aanvraag. Het is voor Filip Brusselmans niet duidelijk hoe en op basis van welke criteria die selectie zal gebeuren. De aanduiding van een cultureelerfgoedinstelling impliceert een lange-termijnverbintenis tussen de instelling en de Vlaamse overheid, en moet daarom in alle duidelijkheid gebeuren.

De landelijke en bovenlokale indeling van collectiebeherende organisaties zal een onbepaalde duur meekrijgen. Collectiebeherende organisaties die erkend zijn of een werking hebben op regionaal niveau, zullen subsidies kunnen aanvragen voor regionale projecten. Het advies van de SARC pleit – niet ten onterechte – voor een striktere definiëring van de begrippen. Het naast elkaar gebruiken van bovenlokaal en regionaal kan leiden tot stellig te vermijden verwarring en misverstanden. Bovendien vindt het commissielid de verhouding van het bovenlokale en het regionale niveau tot de lopende regiovorming onduidelijk.

De subsidieplafonds voor de bovenlokaal ingedeelde collectiebeherende organisaties zullen verdwijnen. Er zouden projectsubsidies voor maximum drie fases, verspreid over meerdere jaren, worden toegekend. Filip Brusselmans vindt dit een vreemde *modus operandi*. Hoe valt dit concept te rijmen met de aangekondigde intentie tot planlastvermindering? Voor elke fase moet er immers een afzonderlijke aanvraag worden ingediend. In andere decreten – bijvoorbeeld het Kunstendecreet en het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking – staat er nochtans wel een mogelijkheid tot eenmalige aanvraag.

Voor werkingssubsidies zal de voorwaarde van een afzonderlijke cultureelerfgoedwerking vervallen. Hoewel Filip Brusselmans het nut van die aanpassing erkent, waarschuwt hij voor een risico op gecumuleerde subsidies, die dan de grote slokoppes zouden bevoordelen.

De ingreep voor de erfgoedtijdschriften betekent het einde van de eerdere intentie om een geïntegreerd tijdschriftenbeleid te ontwikkelen. Die veranderde opstelling heeft dan wel minstens een verantwoording. Filip Brusselmans ziet een gevaar dat men sommige tijdschriften tegen hun zin in een bepaalde hoek zal dwingen.

Ten slotte wil de spreker nog weten hoe de minister-president concreet aankijkt tegen de optimalisatie van de voorwaarden en criteria.

2.3. Stephanie D'Hose

In zijn BBT Cultuur (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 13-B/1) heeft de minister-president aangekondigd dat hij in 2022 cultuur meer dan ooit in de kijker wil zetten, stelt *Stephanie D'Hose*. Iedereen verdient dat, na de afgelopen zware jaren. Onder meer de voorliggende decreetsaanpassing maakt van 2022 een belangrijk jaar voor de cultureelerfgoedsector, die dan ook de erfgoedronde van 2024 zal voorbereiden. Tijdens corona hebben musea heel veel rust gebracht en zelfs zoveel mensen aangetrokken dat reserveren noodzakelijk werd. Hopelijk zullen de vele bezoekers die zo de meerwaarde van de musea hebben leren kennen, in de toekomst blijven komen. Met de heropening van het KMSKA komt er in 2022 nog een heuse kers op de taart. De spreker hoopt dat de langverwachte heropening met de nodige toeters en bellen kan gebeuren.

Aangezien Cathy Coudyser al een goed overzicht heeft gebracht van de wijzigingen, zal Stephanie D'Hose enkel de belangrijkste prioriteiten van Open Vld toelichten. Net als haar fractie is zijzelf een groot voorstander van de schrapping van artikel 48 van het huidige Cultureelerfgoeddecreet, en benieuwd naar de weerslag in de uitvoeringsbesluiten.

De versterking van de financiering van de cultureelerfgoedsector werd al in de vorige legislatuur ingezet en staat ook in het Vlaamse regeerakkoord. Er komt 2,5 miljoen euro bij voor de sector, in hoofdzaak voor de nieuwe erfgoedronde, maar in afwachting kan het extra geld worden ingezet voor tijdelijke noden. Stephanie D'Hose noemt het een bijzonder goede zaak dat er op die manier boter bij de vis komt.

De indemniteitsregeling is van onschatbare waarde voor de sector en zal zorgen voor meer zuurstof. Het ontwerp van decreet tot invoering van een waarborg bij inkomende bruiklenen voor tijdelijke tentoonstellingen (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1003/1) zal op de commissieagenda van 16 december 2021 komen.

Uit de hoorzitting over de VBH is gebleken dat Vlaanderen in vergelijking met Nederland vlot aanvullende financiering voor de kunsten binnenhaalt, maar dit heel wat moeizamer doet voor zijn erfgoedsector (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 1043/1). Het commissielid pleit voor een goede verdere opvolging. Het beleid moet oog hebben voor kansen op innovatie en voor onaangeroerd potentieel.

Wie denkt aan erfgoed, denkt aan de Vlaamse Primitieven, aan Van Eyck en de Rechtvaardige Rechters. Open Vld zal als rechtvaardige rechter dit ontwerp van decreet goedkeuren.

2.4. Karin Brouwers

Karin Brouwers deelt mee dat CD&V heel positief staat tegenover het voorliggende ontwerp van decreet. Het is een voorbeeld van een participatief project, is al gebleken vanaf de bespreking van de visienota. De sterke appreciatie van de sector daarvoor kwam duidelijk naar voren in de hoorzitting. De financiële engagementen van de voorbije regeerperiode worden voortgezet met een recurrente budgetverhoging van 2,5 miljoen euro.

Het ontwerp van decreet legt de nadruk op diversiteit, duurzaamheid, digitalisering, inbedding in de visievorming op lange termijn via de strategische visienota, zorg voor reguliere collectiebeherende erfgoedwerking enzovoort.

Toch heeft CD&V ook enkele vragen en bekommernissen. Er komt een nieuwe procedure voor de aanduiding van de cultureelerfgoedinstellingen. Bij de bespreking van zijn BBT Cultuur 2022 heeft de minister-president uitgelegd dat die nog volgens het oude decreet zal gebeuren (*Parl.St.* VI.Parl. 2021-22, nr. 15/6-D). Daarmee heeft hij Karin Brouwers gerustgesteld met betrekking tot het gevaar op procedurefouten. De website van het departement is intussen ook gecorrigeerd: tegen 1 december 2021 maakt de regering niet de erkenningen zelf bekend, maar de organisaties die een aanvraag kunnen indienen. Karin Brouwers dringt ter wille van de rust in het veld aan om die preselectie heel goed te motiveren. Ze polst ook naar de voortgang en de verdere timing.

Bij artikel 18 van het voorliggende ontwerp van decreet verduidelijkt de minister-president in de memorie van toelichting dat de criteria voor de cultureelerfgoedinstellingen worden gelijkgetrokken met die van het Kunstendecreet. Toch zijn er nog verschillen. Zo wordt er minder nadruk gelegd op internationaal excelleren in alle functies. Er wordt enkel een collectie gevraagd van minstens landelijke betekenis, niet van internationaal niveau. Er moet ook nadruk worden gelegd op de verantwoordelijkheid van de hele cultureelerfgoedsector.

In dat verband zou de spreker het ook nuttig gevonden hebben om artikel 8 en 9 van het Kunstendecreet over te nemen. Waarom is de voorbeeldrol op het vlak van integriteit en de specifieke aandacht voor publiekswerking en cultuureducatie weggevallen? De decretale criteria moeten helder en duidelijk zijn en niet voor interpretatie vatbaar. Ze moeten bovendien, volgens het Cultuurpact, in het decreet worden vastgelegd en niet in uitvoeringsbesluiten. De Raad van State adviseert ook in die zin.

De regering zal de criteria later nog bepalen in een uitvoeringsbesluit, maar start intussen wel al met de procedure. Houdt dit geen risico in op vernietiging? CD&V hoopt dat de regering enkel echte topinstellingen zal selecteren, zodat er geen verdere discussie is. Dit veronderstelt dat de internationale jury een onbetwistbare reputatie geniet en over een ijzersterk beoordelingsvermogen beschikt. Het scenario van 2017 is niet voor herhaling vatbaar. Een open oorlog in de sector is wel de laatste intentie bij een dergelijk kwaliteitslabel.

'Regionaal' wordt plots 'bovenlokaal' in dit ontwerp van decreet, zonder dat de term wordt gedefinieerd. Het begrip 'bovenlokaal' wordt in andere decreten in een andere context gebruikt. In het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking wordt het gelinkt aan transversale activiteiten. In het voorliggende ontwerp van decreet heeft het enkel een geografische context. De sector is bezorgd over een mogelijke verwarring en vraagt een definitie in de decreettekst, net zoals de SARC heeft geadviseerd. De minister-president zal minstens duidelijk moeten bevestigen hoe hij de termen interpreteert. CD&V is bezorgd over de trend om een aantal regionale zaken plots bovenlokaal te noemen.

Ook het huidige decreet voorziet in projectsubsidies. Nieuw is dat er nu ook subsidieaanvragen mogelijk zullen worden voor bovenlokale projecten voor cultureel erfgoed. De erfgoed specifieke bovenlokale projecten kunnen niet terecht in het Bovenlokaal Cultuurdecreet, dat transversale projecten vraagt. De aanvragen moeten allicht in het najaar van 2022 worden ingediend. Aanvragen van bovenlokale projecten vergen veel overleg en voorbereiding. De sector vraagt dat het uitvoeringsbesluit tijdig klaar zou zijn zodat de procedures en criteria heel helder worden. OCE betreurde de blijvend hoge planlasten voor langlopende projecten. Ook de SARC drong aan op de mogelijkheid uit andere decreten om meerjarige projectsubsidies te vragen in meerdere fasen. Wat is de reactie van de minister-president?

Karin Brouwers juicht toe dat de rol van het erfgoedsteunpunt FARO expliciet wordt bevestigd en dat de onderhandelingen over zijn beheersovereenkomst niet samenvallen met de erfgoedronde, waardoor FARO de sector optimaal kan blijven ondersteunen.

De planlastvermindering is een heel belangrijke doelstelling. De indeling van de collectiebeherende organisaties zal dan niet telkens opnieuw bevestigd hoeven te worden. De planlastvermindering zal vooral in de uitvoeringsbesluiten moeten worden bewaakt. Het kan niet de bedoeling zijn dat organisaties herhaaldelijk informatie moeten aanleveren waarover het departement al beschikt. Bovendien moeten de organisaties de door de overheid opgevraagde informatie zelf kunnen gebruiken voor benchmarking en zelfreflectie.

Artikel 48 van het huidige decreet wordt zoals gezegd geschrapt. Niet-erfgoedorganisaties met een cultureelerfgoedwerking, zoals stadsarchieven en universiteitsbibliotheken, kunnen daardoor ook een erkenning aanvragen en aanvullende werkingssubsidies ontvangen. De erfgoedsector is tevreden, maar vreest voor een toename van het aantal kandidaten voor dezelfde subsidiepot. In de uitvoeringsbesluiten zouden die aanvullende werkingssubsidies in verhouding moeten staan met de ambities van de organisaties voor cultureel erfgoed.

Vervolgens heeft Karin Brouwers een nogal technische vraag over de correcte interpretatie van artikel 44 van het voorliggende ontwerp van decreet, dat ze helemaal voorleest. De vernieuwing staat in het derde lid: "Voor collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties waarbij de cultureelerfgoedwerking onderdeel is van een omvangrijkere kerntaak van die organisatie is de werkingssubsidie, vermeld in het eerste lid, aanvullend." Hoe zal die nieuwe principiële mogelijkheid worden toegepast? Academische erfgoedspelers combineren vaak verschillende functies. De Leuvense universiteitsbibliotheek heeft een museumwerking maar beheert ook het universiteitsarchief. De uitvoeringsbesluiten zullen misschien meer duidelijkheid moeten brengen.

De sector vindt het positief dat de tijdschriften weer zijn opgenomen in het ontwerp van decreet. Maar terwijl het hele ontwerp van decreet zowel het landelijke niveau als het bovenlokale niveau betreft, blijft het voor tijdschriften tot het landelijke niveau beperkt. Bovenlokale tijdschriften dreigen tussen wal en schip te vallen. Wat is het standpunt van de minister-president hierover?

Na de goedkeuring van het ontwerp van decreet zal het belangrijke uitvoeringsbesluit volgen. In de hoorzitting werden hierover vele vragen gesteld. CD&V roept op om het besluit in zorgzaam overleg met de erfgoedsector op te stellen, met een ruim draagvlak als doelstelling. Ook de timing moet in het oog worden gehouden, aangezien de sector ruim voor de indieningstermijnen van beleidsplannen en subsidieaanvragen moet worden geïnformeerd over het nieuwe beoordelingskader.

FARO heeft bezorgdheden geuit over die beoordelingen. Het ontwerp van decreet wijzigt de procedures en voorwaarden onder andere in het kader van de planlastvermindering. Het is echter nog niet duidelijk hoe wordt verzekerd dat de commissies op een uniforme manier zullen beoordelen. De SARC drong aan op verduidelijkingen in het uitvoeringsbesluit over de erkenningsvoorwaarden voor een landelijke of regionale indeling, en van de sanctionering. De raad hoopt ook dat de uitvoeringsbesluiten rekening zullen houden met de gevolgen van de pandemie. De bezoekerscijfers van de jongste twee jaar mogen bijvoorbeeld niet als representatief worden gezien.

CD&V is tevreden dat dit ontwerp van decreet eindelijk ter stemming voorligt en zal het ook goedkeuren. Wel zal de fractie kritisch toekijken op de uitwerking, gelet op de grote delegatiebevoegdheid die het parlement aan de Vlaamse Regering geeft. Karin Brouwers kijkt ook al uit naar de bespreking van het ontwerp van decreet betreffende de indemniteit.

2.5. Orry Van de Wauwer

Orry Van de Wauwer staat stil bij de aparte positie van de eigen instellingen van de Vlaamse overheid: het Kasteel van Gaasbeek, het Roger Raveel Museum, het KMSKA, het M HKA en Mu.ZEE. Ze hebben steeds een aparte plaats ingenomen in de erfgoedsector. CD&V betwist de aparte ondersteuningsmethode uitdrukkelijk niet. In de hoorzitting vroeg onder meer de SARC echter om de band met de sector niet uit het oog te verliezen. Deze instellingen horen ten dienste van het veld te staan en een voorbeeldrol te bekleden. OCE vroeg ook om in heldere procedures dezelfde criteria te hanteren als voor de rest van de sector. Wat is het standpunt van de minister-president?

In zijn strategische visienota heeft de minister-president geschreven: "De Vlaamse overheid beheert zelf een aantal musea waaronder Mu.ZEE, het Kasteel van Gaasbeek, het Roger Raveel Museum, het KMSKA en het M HKA. Met hen is er een bijzondere band. Bovendien zijn het KMSKA en het M HKA omwille van hun internationale reikwijdte en hun schaalgrootte aangeduid als cultureelerfgoedinstelling. Om hun werking verder te verrijken en te verdiepen, is er nood aan specifieke

ondersteuning en permanente afstemming. Daarom houd ik de huidige ondersteuningsmethodiek tegen het licht.”

Orry Van de Wauwer heeft in dit verband een schriftelijke vraag gesteld over de consultancyopdrachten in het beleidsveld Cultuur (*Schriftelijke vragen* VI.Parl. 2020-21, nr. 344, aan minister-president Jan Jambon). De minister-president heeft geantwoord dat Idea Consult een onderzoek uitvoert naar samenwerkingsopportunities tussen de erfgoedinstellingen waarvan de Vlaamse overheid de voogdijoverheid is, met als doel het identificeren van mogelijke vormen van samenwerkingen, optimalisaties, efficiëntiewinsten en kwaliteitsverbeteringen die kunnen worden gerealiseerd. Het onderzoek moet leiden tot enkele modules of scenario's. Is het onderzoek inmiddels afgerond? Wat zijn de concrete bevindingen en aanbevelingen?

2.6. Björn Rzoska

Björn Rzoska heeft de vorige sprekers al wat gras voor zijn voeten horen wegmaaien en zal dus niet alles herhalen wat ze al hebben ingebracht. Als Open Vld zo geïnteresseerd is in de Rechtvaardige Rechters, kan de Gentse afdeling misschien nog eens een poging doen om het terug op de juiste plaats te krijgen, grapt het commissielid.

Namens Groen betuigt de spreker steun aan het voorliggende ontwerp van decreet. De ontstaansgeschiedenis is voorbeeldig. De minister-president heeft bij het parlement een visienota ingediend en de sector zowel uitgebreid geconsulteerd als meegenomen in het traject. Björn Rzoska roept op om die invalshoek ook bij de totstandkoming van de uitvoeringsbesluiten te hanteren, wat de huidige gedragenheid ook in de toekomst kan garanderen. De sector heeft de wens te kennen gegeven tot decretale rust, zonder een grote omslag.

Voorts erkent de spreker dat het ontwerp van decreet een aantal belangrijke zaken introduceert. Ook Björn Rzoska vindt de schrapping van artikel 48 belangrijk, aangezien de overheid daarmee de kijk op het erfgoed verruimt.

Björn Rzoska sluit zich wel aan bij eerder geformuleerde bedenkingen. Er waren vragen bij de term 'bovenlokaal', aangezien die niet gedefinieerd is in het ontwerp van decreet.

De concrete beoordelingscriteria komen uiteraard in het uitvoeringsbesluit terecht, maar kan de minister-president al een zicht geven op hun inhoud?

De verschillende actoren in de sector geven aan dat de financiering van het erfgoedveld nog steeds een pijnpunt is. Tot voor een paar jaar had men het gevoel dat erfgoed het ondergeschoven kind binnen het culturele veld was. Er is nu een inhaalbeweging op gang getrokken. Volgens Groen raakt de financiering nu waar ze hoort te zijn. Het kan een opstap zijn naar de stevige fundamentele financiering die het culturele erfgoed in Vlaanderen in staat zou stellen om zijn belangrijke positie in het cultuurbeleid waar te maken.

Groen zal het ontwerp van decreet goedkeuren, en zal ook toekijken op de manier waarop de uitvoeringsbesluiten tot stand komen, kondigt Björn Rzoska ten slotte aan.

2.7. Minister-president Jan Jambon

Minister-president *Jan Jambon* is blij met de opbouwende en positieve reacties. Hij zal de opmerkingen van de verschillende sprekers thematisch overlopen.

Het uitvoeringsbesluit is momenteel in voorbereiding. Daarin worden de verschillende procedures in detail uitgewerkt en sommige criteria nader bepaald. De

minister-president heeft ondervonden dat er bij de sector veel vraag is om bij de uitwerking van dat uitvoeringsbesluit betrokken te worden. Hij belooft stellig om dat te doen, op dezelfde manier als voor het ontwerp van decreet is gebeurd. In januari 2022 komt er opnieuw een informatiemoment over de wijzigingen. Daarna worden de verschillende deelsectoren opnieuw uitgenodigd voor een gesprek op zijn kabinet. In het voorjaar van 2022 volgt een tweede consultatie, via de SARC.

De minister-president heeft de opmerkingen van Karin Brouwers over de universiteitsbibliotheek en de drie andere werkvormen genoteerd, en zal er rekening mee houden in de uitvoeringsbesluiten.

Er waren ook vragen over het budget. Het Vlaamse regeerakkoord heeft extra middelen aangekondigd voor de erfgoedsector. Door de voorliggende optimalisatie van het Cultureelerfgoeddecreet komen er bovendien extra mogelijkheden, die extra middelen nodig maken. In de optimalisatieoefening heeft de Vlaamse Regering rekening gehouden met die afweging. Ze heeft erover gewaakt dat de nieuwe mogelijkheden geen onrealistische budgettaire verwachtingen zouden creëren. Bijvoorbeeld voor het academisch erfgoed wil de regering extra ondersteuning mogelijk maken, maar geeft ze ook mee dat de academische instellingen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk blijven voor hun erfgoed. Ook van andere maatregelen, zoals het opheffen van de subsidieplafonds of het uitbreiden naar regionale projecten, heeft de Vlaamse Regering de financiële impact in rekening gebracht. Zo blijft het haalbaar ze te financieren met het beschikbare budget.

De regering wil evenwel niet de indruk wekken dat ze onmiddellijk zal kunnen tegemoetkomen aan alle noden. Bij de vorige erfgoedronde was er bijvoorbeeld een meervraag van 30 miljoen euro. Wel wil de minister-president stapsgewijs de ondersteuning van de sector verbeteren, zowel met het voorliggende ontwerp van decreet als met de komende erfgoedronde. Over de verdeling van de middelen kan hij momenteel nog niets zeggen. De aanvragen voor de erfgoedronde 2024-2028 moeten nog ingediend worden. De kwaliteit van de aanvragen en de mate waarin ze op de noden inspelen, zullen primeren.

Wat de aanduiding van de cultureelerfgoedinstellingen betreft, kreeg de minister-president vragen over de voorselectie en de criteria. De aanduiding als cultureelerfgoedinstelling houdt in dat die organisatie en de Vlaamse overheid een langetermijnverbintenis aangaan met elkaar. De Vlaamse overheid moet dus kiezen met welke instelling ze een dergelijke band aangaat. Daarom is er geen open instap en wordt er met een selectie gewerkt, aldus de minister-president. Die selectie wordt een duidelijk gemotiveerde beslissing van de Vlaamse Regering. De criteria staan vermeld in de decreettekst, net als het streven naar een evenwichtige spreiding over Vlaanderen, al is dat een secundair criterium. De kwaliteit primeert. Ook de evenwichtige samenstelling is belangrijk, opdat het aantal cultureelerfgoedinstellingen beperkt blijft in verhouding tot de rest van het veld. De minister-president wijst erop dat de nog veel bredere kunstensector ook maar zeven kunstinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap telt.

De criteria voor de aanduiding van de kunstinstellingen zijn volgens Karin Brouwers niet helemaal gelijk aan die voor de cultureelerfgoedinstellingen. De minister-president antwoordt dat die criteria in principe gelijklopen. Maar in het Cultureelerfgoeddecreet worden bepaalde thema's samengevoegd tot één, waar ze in het Kunstendecreet nog als aparte criteria gelden. Zo combineert het Cultureelerfgoeddecreet goed bestuur en zakelijk beheer. In het Kunstendecreet staan die criteria apart. Bepaalde criteria in het Kunstendecreet zijn dan weer alleen relevant voor die sector, bijvoorbeeld het ondersteunen van beginnende kunstenaars. De criteria voor aanduiding in het Cultureelerfgoeddecreet zijn voorts afgestemd op de criteria voor de indeling en de erkenning die elders in het decreet aan bod komen. Dat verklaart de verschillende indeling van de twee decreten.

Er waren voorts vragen over de eigen instellingen en hun band met de rest van de sector. De minister-president wil voor de eigen instellingen een procedure op maat ontwikkelen, in de uitvoeringsbesluiten. Concreet wil hij de eigen instellingen laten toetsen door de commissies die ook de aanvragen voor werkingssubsidies behandelen. Met die adviezen zal de regering rekening houden. Wel zal de financiering van de eigen instellingen buiten het decreet geregeld worden. Dat gebeurt al in de jaarlijkse begrotingsopmaak, op basis van de Vlaamse Codex Overheidsfinanciën. Dat maakt het ook mogelijk om de toelagen jaarlijks bij te sturen en op die manier rekening te houden met opportuniteiten en noden op korte termijn.

De spreker gaat dan in op de mogelijke begripsverwarring tussen de cultureelerfgoedinstellingen en de eigen instellingen. Hij probeert dat misverstand uit de wereld te helpen. De cultureelerfgoedinstellingen zijn de grote instellingen met internationale werking. De term 'cultureelerfgoedinstelling' werd geïntroduceerd door het Cultureelerfgoeddecreet van 2017, volledig naar analogie met de term 'kunstinstituut' in het Kunstendecreet. Momenteel zijn enkel het M HKA en het KMSKA aangeduid als cultureelerfgoedinstelling, maar het zijn ook eigen instellingen van de Vlaamse overheid. Vandaar wellicht de verwarring. Maar ook organisaties die geen eigen instelling zijn, kunnen in aanmerking komen voor aanduiding als cultureelerfgoedinstelling. De eigen instellingen zijn die waarvan de Vlaamse overheid de inrichtende macht is. Behalve het M HKA en het KMSKA zijn daarbij ook kleinere musea, zoals het Kasteel van Gaasbeek en het Roger Raveel Museum. Ook Mu.ZEE is vandaag in die context vermeld, maar daar gaat het om een samenwerkingsverband tussen de Vlaamse overheid en de stad Oostende, preciseert de minister-president. Vroeger werd de term 'instelling van de Vlaamse Gemeenschap' gebruikt voor de eigen instellingen. Het begrip 'cultureelerfgoedinstelling' is vrij nieuw en moet nog wat ingang krijgen, meent de minister-president.

Orry Van de Wauwer vroeg een stand van zaken bij het onderzoek van Idea Consult. De minister-president geeft mee dat het onderzoek eind januari 2022 wordt afgesloten. De suggesties uit de studie worden dan besproken met de voorzitters van de raden van bestuur en de directeurs van de verschillende instellingen. De minister-president zou geen bezwaar hebben tegen een toelichting door Idea Consult in een hoorzitting in de commissie.

Er zijn ook vragen over de termen 'bovenlokaal' en 'regionaal'. Het is de bedoeling dat de cultuuradministratie de terminologie onderling afstemt in de herijking van de verschillende decreten. Ook de SARC is vragende partij voor een eenduidig taalgebruik. De invulling van de term 'bovenlokaal' in het voorliggende ontwerp van decreet is wel degelijk dezelfde als die in het decreet betreffende de bovenlokale cultuurwerking, dat er de volgende definitie aan geeft: "minstens de lokale uitstraling en de gemeentegrenzen overstijgend zonder een weerslag te hebben op de gehele Vlaamse Gemeenschap".

Het Bovenlokaal Cultuurdecreet is een transversaal decreet, dat dus naar kruisverbanden tussen de verschillende culturele sectoren streeft. Daardoor is in de sector de indruk ontstaan dat de term 'bovenlokaal' verschillend wordt ingevuld. De termen 'bovenlokaal' en 'transversaal' staan echter totaal los van elkaar. Het Bovenlokaal Cultuurdecreet is allebei. Het Cultureelerfgoeddecreet heeft een invulling die zowel bovenlokaal, landelijk als internationaal is, en anderzijds sectoraal.

Een ander misverstand is dat bovenlokaal naar een mindere schaalgrootte dan regionaal zou verwijzen, wat dus niet klopt. De eraan gekoppelde criteria blijven onveranderd. De minister-president wijt het misverstand aan onrust bij de erfgoedcellen, die denken dat dit een voorafname zou zijn op een fusie tussen de bovenlokale, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en de erfgoedconvenants. Hij stelt duidelijk dat een dergelijke fusie momenteel totaal niet aan de orde is.

Ook over de erfgoedtijdschriften kwamen er vragen. De bovenlokale erfgoedtijdschriften zullen geen werkingssubsidies kunnen aanvragen op basis van het gewijzigde Cultureelerfgoeddecreet. Het nieuwe decreet zal nog steeds gericht zijn op professionele organisaties. De minister-president vindt niets mis met publicaties door vrijwilligers, maar het Cultureelerfgoeddecreet is niet het juiste instrument om ze te ondersteunen. De decretale normen met betrekking tot zakelijke werking en goed bestuur zijn niet haalbaar voor de meeste van die tijdschriften. De planlasten die dergelijke subsidiëring voor hen zou meebrengen, staan ook niet in verhouding tot de te verwachten subsidiebedragen van een paar duizend euro. De opdracht tot de ondersteuning van lokale en bovenlokale tijdschriften is in het verleden al terecht overgedragen aan de erfgoedconvenants. Een van de kerntaken van die convenants betreft net de lokale en professionele actoren die niet-professioneel met cultureel erfgoed werken. In deze legislatuur is er een versterking gebeurd van de erfgoedconvenants. De minister-president zoekt de oplossing voor de bovenlokale erfgoedtijdschriften in die richting.

Op de vraag hoe de regering in deze materie rekening heeft gehouden met de corona-impact, antwoordt de minister-president dat een decreet de grote lijnen vastlegt. De formulering is zo ruim dat een dergelijke crisis ze niet beïnvloedt. In het uitvoeringsbesluit worden criteria geconcretiseerd. Daarop kan de coronasituatie wel een invloed hebben. Het huidige uitvoeringsbesluit bevat bijvoorbeeld richtcijfers voor het aantal bezoekers. Bij het opstellen van het nieuwe uitvoeringsbesluit wil de minister-president daarmee rekening houden. Ook dan moet de formulering wel het situationele overstijgen. Daarover wordt de sector nog geraadpleegd.

Er was ook een vraag over meerjarige projecten. In het bestaande decreet zijn die mogelijk, maar elk jaar moet er een nieuwe aanvraag worden ingediend. De sector vraagt meerjarige projectsubsidies. De minister-president verklaart zeker bereid te zijn die mogelijkheid voor het uitvoeringsbesluit te onderzoeken. Juridisch ziet hij geen bezwaren. Begrotingstechnisch is er wel een probleem. Meerjarige projecten moeten voor het volledige bedrag vastgelegd worden, en beïnvloeden bijgevolg het beschikbare budget.

2.8. Aanvullende vragen en antwoorden

Karin Brouwers komt terug op de interpretatie van artikel 18 en de vergelijking tussen het voorliggende ontwerp van decreet en het Kunstendecreet. Het Kunstdecreet vermeldt zaken als publiekswerking, participatie en cultuureducatie expliciet. Uit het antwoord van de minister-president leidt het commissielid af dat deze begrippen in het voorliggende ontwerp van decreet gevat zijn onder het criterium 'maatschappelijke en culturele inbedding en maatschappelijk en cultureel engagement'. Fair practices en integriteit vallen dan waarschijnlijk onder goed bestuur. Karin Brouwers interpreteert het ja-knikken van de minister-president als een bevestiging.

Wat de tijdschriften betreft, is het haar nog niet helemaal duidelijk wat de precieze oplossing zal zijn, omdat de werkingsgebieden van het erfgoedconvenant niet altijd samenvallen met de werkingsgebieden van de bovenlokale tijdschriften.

Katia Segers drukt haar waardering uit voor het lange participatieve traject aan de basis van het ontwerp van decreet. De hoorzittingen over respectievelijk de visie-nota en het ontwerp van decreet hebben de algemene tevredenheid bij de partners over die aanpak duidelijk gemaakt. Die tevredenheid geldt ook voor de doelstelling om de werking te optimaliseren en het streven naar decretale rust.

De belangrijkste bezorgdheid van Katia Segers betreft het uitvoeringsbesluit. De SARC merkt op dat daarin nog erg veel te regelen valt. Het blijft vandaag de belangrijkste vraag. De minister-president kondigt ook hierover overleg met de sector

aan. De SARC vraagt echter ook om systematisch advies te kunnen uitbrengen. Zal de minister die decretale verplichting naleven? De SARC hoopt betrokken te worden bij de concrete beleidsuitvoering, opdat ook voor de zogenaamde eigen instellingen de regels op gelijkheid gestoeld zouden zijn. De spelregels moeten voor iedereen dezelfde zijn.

Katia Segers polst nog eens naar het geïntegreerde tijdschriftenbeleid, aangezien ze de vergadering even heeft moeten verlaten voor een andere commissie.

Ook op corona en relance komt ze nog even terug. Hoewel de minister-president aankondigt dat het uitvoeringsbesluit crisissen als corona zal overstijgen, is het lid van mening dat er ook aandacht moet gaan naar de nood aan een relance van het cultureelerfgoedbeleid, dat in zijn geheel door de crisis is getroffen. De musea hebben enorm geleden onder de pandemie. Het herstel kan nog lang aanslepen.

Wat de cruciale financiering betreft, vindt Katia Stegers de extra 2,5 miljoen euro in de BO 2022 een goede zaak. Maar die inhaalbeweging mag niet leiden tot een versnippering, noch erop neerkomen dat alleen de grootste instellingen meer krijgen.

Ten slotte herhaalt de spreker haar vroegere opmerking over de ontbrekende focus op 'schurend erfgoed'. In de komende jaren wordt het debat over de plaats van dat controversiële erfgoed in de samenleving prominent.

De conclusie van Katia Segers is dat alles zal staan of vallen met het uitvoeringsbesluit. Zelf had ze de stabielere situatie geprefereerd waarin het decreet zelf zoveel mogelijk bepaalt.

Minister-president *Jan Jambon* bevestigt aan Karin Brouwers dat het de bedoeling is dat de invalshoeken van het Kunstendecreet ook gelden in het Cultureelerfgoeddecreet, waarin ze wat meer zijn samengebald.

Hij herhaalt voor Katia Segers dat hij ernstig overleg wil plegen met de sector over het uitvoeringsbesluit, op dezelfde manier als voor het ontwerp van decreet is gebeurd. In januari 2022 komt er opnieuw een informatiemoment over de wijzigingen. Daarna zullen de verschillende deelsectoren weer uitgenodigd worden voor een gesprek op het kabinet van de minister-president. In het voorjaar van 2022 volgt dan een tweede consultatie, via de SARC.

Wat het geïntegreerde tijdschriftenbeleid betreft, preciseert de spreker dat de tijdschriften als het ware hun ingangspoort kiezen: het Kunstendecreet of het Cultureelerfgoeddecreet. Maar dat sluit niet uit dat ze kunnen blijven schrijven over andere sectoren. Zij kiezen zelf volgens welk decreet ze beoordeeld willen worden.

De term 'schurend erfgoed' doet de minister-president aan Het Schurend Scharniertje met Jos Ghysen denken. In zijn visienota staat daarover al een en ander. Die nota wordt ook een element dat in de beoordelingen zal meespelen.

II. Artikelsgewijze bespreking en stemming

Artikel 1 tot en met 99

Artikel 1 tot en met 99 worden aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

III. Eindstemming

Het ontwerp van decreet wordt aangenomen met 11 stemmen bij 2 onthoudingen.

Elisabeth MEULEMAN,
voorzitter

Cathy COUDYSER
Katia SEGERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBT	beleids- en begrotingstoelichting
BO	begrotingsopmaak
CJM	Cultuur, Jeugd en Media
FARO	= Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
KMSKA	Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen
M HKA	Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen
Mu.ZEE	museum aan zee
OCE	Overleg Cultureel Erfgoed vzw
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (= Raad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media)
VBH	Vlaamse Brede Heroverweging
VLIR	Vlaamse Interuniversitaire Raad